

O ŽILOGRIZU, ŠTETOČINI KOŠTIČAVOG VOĆA

ŽILOGRIZ (*Capnodis tenebrionis*)

ŽILOGRIZ JE INSEKT IZ REDA TVRDOKRILACA I TO JE ŠTETOČINA KOŠTIČAVIH VOĆNIH VRSTA, PRE SVEGA VIŠNJE I TREŠNJE A POTOM I ŠLJIVE, BRESKVE, KAJSIJE I BADEMA.

U POSLEDNJIH NEKOLIKO GODINA REGISTROVANE SU ŠTETE OD ŽILOGRIZA U PROIZVODNJI VIŠANJA NA NAŠEM PODRUČJU. ŠTETE PRIČINJAVAJU LARVE KOJE SE HRANE KORENOM. NAPADNUTA STABLA U POČETKU IMAJU SITNIJE LISTOVE I PLODOVE A GRANČICE NA VRHU STABLA SE SUŠE. KASNIJE DOLAZI DO SUŠENJA DELOVA PA I ČITAVIH STABALA. OSUŠENA STABLA SE LAKO VADE IZ ZEMLJE JER SU BEZ KORENOVOG SISTEMA.

SLIKA 1. SIMPTOM OŠTEĆENJA OD ŽILOGRIZA

SLIKA 2. ŠTETE OD ISHRANE LARVI NA PRIZEMNOM DELU STABLA

OVA ŠTETOČINA PREZIMLJAVA KAO LARVA ILI IMAGO. ODRASLE JEDINKE SE U NAŠIM USLOVIMA POJAVLJUJU U MAJU MESECU I TRENUTNO SE U ZASADIMA VIŠANJA MOŽE UOČITI NJIHOVO PRISUSTVO U VRHU KROŠNJE NA OSUNČANIM MESTIMA TOKOM NAJTOPLIJEG DELA DANA. IMAGO SE HRANI BILJNIM DELOVIMA BOGATIM CELULOZOM (KORA MLADIH GRANA, LISNE DRŠKE I LISTOVI). U PERIODU OD KRAJA MAJA DO JULA ŽENKA POLAŽE JAJA NA DONJI DEO STABLA ILI U ZEMLJU OKO STABLA. PERIOD EMBRIONALNOG RAZVIĆA TRAJE OD 10 DO 20 DANA. LARVE SE POSLE PILJENJA KREĆU KA KORENU U KOJI SE UBUŠUJU. RAZVOJ LARVI TRAJE OD 12 DO 14 MESECI I ZA TO VREME SE PRESVUKU 8 PUTA. PRVO SE HRANE TANJIM A POTOM I DEBLJIM DELOVIMA KORENA. LARVE ZAVRŠNIH STADIJUMA RAZVIĆA SE HRANE NA KORENOVOM VRATU I PRIZEMNOM DELU STABLA.

SLIKA 3. ODRASLA JEDINKA ŽILOGRIZA NA DEBLU ŠLJIVE

SLIKA 4. ODRASLA JEDINKA ŽILOGRIZA

SLIKA 5. LARVE ŽILOGRIZA

SLIKA 6. LARVA ŽILOGRIZA

SUZBIJANJE ŽILOGRIZA SE SPROVODI PRIMENOM MEHANIČKIH, AGROTEHNIČKIH I HEMIJSKIH MERA BORBE OD KOJIH SU NAJZNAČAJNIJE:

- PRILIKOM PODIZANJA NOVIH ZASADA KORISTITI NEZARAŽEN SADNI MATERIJAL
- NA ISKRČENIM POVRŠINAMA 3-5 GODINA NE PODIZATI NOVI VOĆNJAK
- NAVODNJAVANJE I ČEŠĆA OBRADA ZEMLJIŠTA U PERIODU PILJENJA LARVI DOPRINOSI NJIHOVOJ VISOKOJ SMRTNOSTI
- ZAŠTITA ZEMLJIŠTA I PRIZEMNOG DELA STABLA PVC FOLIJOM (MAJ-JUL) U CILJU SPREČAVANJA POLAGANJA JAJA
- UKLANJANJE I SPALJIVANJE ZARAŽENIH STABALA I TRETIRANJE RUPA NAKON VAĐENJA ZEMLJIŠNIM INSEKTICIDIMA
- MEHANIČKO SAKUPLJANJE ODRASLIH JEDINKI
- SUZBIJANJE IMAGA INSEKTICIDIMA U TOKU DOPUNSKE ISHRANE, A PRE POLAGANJA JAJA
- PRILIKOM PODIZANJA NOVIH ZASADA TRETIRANJE ISKOPANIH JAMA ZEMLJIŠNIM INSEKTICIDIMA

- PRVIH GODINA RAZVOJA VOĆAKA TRETIRANJE ZEMLJIŠTA DO 1METAR OKO STABALA INSEKTICIDIMA UZ NJIHOVU INKORPORACIJU U POVRŠINSKI SLOJ U PERIODU PILJENJA LARVI